

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy órára 1 frt — kr.
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő. Ide intézendők a reklamációk is.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben — vidékről pedig a postahivatalok útján.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr.
 Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál, a szerkesztőségben, valamint Zichermann H. közvetítő irodájában is.

Név nélkül, vagy bérmentetlenül beküldött levelek nem vétetnek figyelembe.

Kéziratok vissza nem adtnak

A gyászmagyarok.

Debreczen, febr. 26.

Nem larmázunk, nem erőszakoskodunk, nehogy Kőrössy Sándor ur fejünkre zudítsa az anathémát. Csöndes nyárspolgárok vagyunk mi, a kik a légynek se vétünk. Tulzó követeléssel nem állunk elő, a felsőbbség iránt teljes tisztelettel viseltetünk, pontosan befizetjük az adócs. ezzel eleget téve állampolgári kötelezettségeinknek, a nagy uraknak országos dolgait nem igen tesszük megróvó kritika tárgyává.

Az elégedetlenséget, a nihilizmust átengedjük a kormánypárt számára, mely már régen lemondott minden reményről s azon fásult tudatban él, hogy Magyarország képtelen a maga lábán járni, hanem osztrák mankóra van szüksége. Mi ezen politikai nihilizmust nem osztjuk, mert mi még akkor is, midőn körülöttünk mindenfelé csüggedést látunk, azzal vigasztaljuk magunkat: »Megvirad még valaha!«

Politikai ellenfeleinket nem gyűlöljük, csak szegyenkezünk — miattuk! Szégyeljük, hogy olyan tetteket követnek el, melyek az egész magyar nemzet homlokára rásütik a gyalázat bélyegét. E miatt azonban nem dobáljuk őket követel, hanem a megváltó szavait idézzük: »Bo-

csáss meg uram nékiek, mert nem tudják mit cselekesznek!«

Megbocsáthatunk ugyan nekik, de a szegyenpir ott ég az arcunkon. Halvány az arcunknak tehát pirosítóra nincsen szüksége, mert a kormánypárt elég gyakran gondoskodik róla, hogy a szegyenpirt rávarázsolja.

Olvassátok el a képviselőház tegnapi ülésének lefolyását s piruljatok! A magyar nemzet képviselőházában a többség ismét leszávazta a magyar nyelvet!

A gyászmagyarokat, kik a német nyelv kedvéért saját anyanyelvüket képesek megalázní, el kellene küldeni külföldi tanulmány-utrá, még pedig nem Németországba, Franciaországba, vagy Angliába, — hanem a félművelt Romániába, Szerbiába, vagy Bulgáriába, — hadd tanulják meg ottan, hogy milyen nagy becsben kell tartani a nemzeti nyelvet!

Gróf Csáky Albin, midőn a német nyelvre vonatkozó rendeletét kiadta, nagyon jól számított. Tudta, hogy a német nyelvre előbb-utóbb mindannyiunknak szükségünk lesz. Azért sürgette a német nyelv tanítását. A kultusz-miniszter jószemekkel látott a jövőbe s jóslata hamarabb beteljesedett, mint maga gondolta. És mégis hibáztattuk rende-

téert gr. Csáky Albint, holott arra, mint a képviselőház tegnapi üléséből kitűnt, nagy szükség volt.

A konzuli bíraskodásról szóló törvényjavaslatnak részletes tárgyalása folyamán Polónyi Géza módosítást terjesztett be, melynek értelmében az ügyviteli szabályokban kimondatnék, hogy magyar alattvalók, mint felperesek, vagy alperesek, beadványaikban a magyar nyelvet használhassák.

A legtermészetesebb jogot követelte tehát a magyar alattvalók számára. Szilágyi Dezső azonban, ki hajdani népszerűségének palástja helyett a közönséges frakkot öltötte fel, kijelentette, hogy a magyar nyelv érdekében a szükséges lépéseket mindenesetre meg fogja tenni, de ezt törvénybe ígteni tanácsosnak nem tartja. Bizzák a dolgot a kormánynak, mely az ügyviteli szabályokat úgy is a ház elé terjeszti.

Miután nagyon jól tudjuk azt, hogy a magyar kormány miként szokta a magyar nyelv jogait megvédeni, az ellenzék nem elégedett meg a hajdan erős magyar Szilágyi kijelentésével, hanem követelte, hogy a szükséges módosítvány bővebb megfontolás végett a bizottsághoz utasíttassék.

A képviselőház többsége azonban, mint mindig, úgy most is megnyugodott

A DEBERECZEN TÁRCZÁJA.

Visszaemlékezések.

— Egy volt vörössapkástól. —

XXXVI.

A régi magyar huszárok az Alvidéken.

1848.

Midőn dandárparancsnokunk Damjanics, bennünket, egy század veressapkást Fehértemplomból Verseczre átparancsolt, — a Konkordiában, hová az egész helyőrség étkezni járt, — mindjárt az első estén megismerkedtem egy szentesi születésű tősgyökeres magyar Württemberg huszár századossal.

A vacsoráló nagy asztalnál egymás mellé jutottunk, s minthogy a Württemberg huszároknak toborzó helye Debreczen volt, s ezen ezred jelentékeny részét a debreczeni diákok szolgáltatták: tudakozódtam a századostól több volt diák társaimról.

Nagyon jól esett, midőn Török J.-ről, az az én volt gyermekkori privát tanítómról megtudám, hogy az már főtiszt és kitűnő katona.

Majd Nagy Pistáról, a szatmármegyei

gyönyörű szép huszárról kérdezősködtem, kire még most is jól emlékezem, hogy midőn a többi, szintén debreczeni diákokból lett nyalka huszárokkal együtt Lengyelországba utnak indították, a Csapó-kert alatt egy homok domb tetején milyen szépen eltánczolta a magyar szöveget.

Az ujonczokat a toborzó kapitány, Kézy, mindig cigány bandával kísérte ki ezen helyre s a kíséretben a város minden rendű és rangu tagja nagy számmal vett részt. Innen bocsájtotta aztán a csapatot szárnyára a kapitány, sok szerencsét és kitartást kívánva az új hadfiaknak.

Ezen szép legényről és Ormós Károly debreczeni gyermekkori játszótársamról és szintén volt debreczeni diákról, — ki hasonlóképpen szép barna, piros legény volt, nem sokat mondott, de annyival többet beszélt az én volt iskola társamról, Csöreg Andrásról, ki egy számba sem vehető haszontalanságért cserélte fel diákságát a huszár élettel.

Erről már ugy nyilatkozott, hogy tiszta, pontos, kifogástalan, valódi katona s a mellett olyan lovas, hogy az egész ezredben nincsen párja. — Vigyázzak rá, legközelebbi alkalom-

mal befogja véle bizonyítani állítását, mert épen az ő századában van mint szakasz káplár.

A százados ur minden beszédéből azt vettem ki, hogy az én Csöreg Andrásom a százados urnak nagy kegyencze.

Egy pár nap mulva csakugyan elindították. — A mint Lagerdorffot már beláthattuk, megpillantok egy Württemberg huszár káplárt egy szép sárga lovon (e huszároknál azon időben az altiszteknek sárga ló dukált) árkonbokron keresztül repülni, felismertem azonnal az én volt tanuló társamat Csöreg Andrist, kit századosa az ellenség állásáról hirt hozni előre küldött.

Őszintén megvallom, oly jól esett megpillantanom ezt a rég nem látott diák társamat, — kit különben is mindig szerettem, — hogy örömben még azt is elfelejtettem, hogy ellenség előtt állunk; bámultam és csodáltam lovaglását, mert tessenek elhinni, nem futott azzal a lova, — az is igaz, hogy nem olyan lovakat kaptak akkor a huszárok, mint most, — hanem valósággal repült és sehogy sem tudtam magannak megmagyarázni, hogy válhatott egy diák emberből ilyen kitűnő lovas, abban a hitben lévén, hogy huszár, jó lovas huszár. csak

a miniszteri kijelentésben s képes volt a magyar nyelvet megalázni. A Polonyi módosítványát 47 szótöbbséggel elvetették.

Az igazság érdekében meg kell jegyeznünk, hogy maguk a mamelukok is annyira szégyelltek ezt a dolgot, hogy nagy részük megszökött a szavazás elől. Ennyi is elég szép tőlük, ámbar a dolog természetéhez képest az lett volna a teendőjük, hogy segítettek volna a módosítványt megszavazni. Ez azonban nyílt pártütés lett volna a kormány ellen, ilyet pedig az igazhitű mameluknak, kinek csak suba alatt szabad duzzogni és elégedetlenkedni, elkövetni nem szabad!

Most tehát a külföldön élő magyar alattvalónak, ha valami ügyes-bajos dolga akad, kétféle sasos, stemplis papiroson ékes német nyelven fogalmazott folyamodványt kell beadni a közös konzulatushoz, mert különben a konzul, az igazságügyminiszter által közösnek elismert közeg, azt fogja a magyar nyelvű beadványra mondani: »Nix ungarisch!«

Miután nem tudhatjuk azt, hogy valamikor hova vet bennünket a sors, saját érdekünkben áll, hogy mindannyian tanuljunk meg németül. S kezdjük meg grammatikai leczkéinket ezen közóhajt képező felkiáltás betanulásával:

»Es lebe hoch Deziderius Szilágyi!«

Országgyűlés. A képviselőház ülése febr. 25-én. A konzuli bíraskodásról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalásánál tegnap ismét heves viták fejlődtek ki, és pedig ugy a czimer és nyelv kérdésben, mint az ítéletnek a császár és király nevében történendő kihirdetése ügyében. A vita azzal kezdődött, hogy Zoltán János módosítványt nyújtott be arra nézve, hogy ő Felsége királyi czime elé odatételessék az »apostoli« szó. E módosítást az igazságügyminiszter nem ellenezte. De annál inkább ellenezte azt, hogy a törvény a magyar nyelvre nézve disponáljon s ennek, mint az államnyelvének használatát kötelezővé tegye. Erre nézve az indítványt Polonyi Géza tette meg, egyesítvén ezt az eddigi sérelmes konzulatusi czimer megváltoztatásának kérdésével is. Az igazságügyminiszter a magyar

nyelvre nézve a helyett, hogy a törvénybe vette volna be azt, csak felhatalmazást kért a képviselőháztól, a mi ellen aztán nagy erővel szólaltak fel Thaly Kálmán, Horánszky Nándor, báró Kaas Ivor, Komjáthy Béla, Beöthy Ákos. Az igazságügyminiszter álláspontját Horváth Gyula védelmezte. Horánszky Nándor Polonyi indítványát a magyar nyelv kérdésében azzal egészítette ki, hogy az illető §, a bizottsághoz visszautasítások. Erre névszerűen szavazás történt, mely elől a kormánypartból igen sokan akarattal eltávoloztak, mert nem akarták leszavazni a magyar nyelvet. A magyar nyelvnek a törvénybe vétele mellett szavazott 90 és ellene szavazott 137, tehát 47 szótöbbséggel szavazták le a magyar nyelvet. Ezek közt többen olyanok, a kik a magyar kulturegyleti törekvésekben nagy szerepet játszanak. Ugron Gábor indítványt adott be, hogy a magyar honosok fölötti ítéletek csak is a magyar király nevében hirdettesenek ki. Ugron indítványát Szilágyi ellenezte; de a vita az indítvány fölött nem rekesztetett be, mert szólásra többen vannak feljegyezve, köztük gróf Apponyi Albert is. A vitát tehát folytatni fogják.

A képviselőház munkarendje.

A kormánypart keddi értekezletén vita nélkül tudomásul veendőnek határozta a közoktatási miniszternek a közoktatásügy állapotáról s a kereskedelmi miniszternek a haraszti-ráczevei helyi érdekű vasut engedélyezéséről szóló jelentéseit. Az értekezletnek nem is volt egyéb a napirendjén. Sokan várták, hogy a kormányelnök ez alkalommal előterjesztést fog tenni a ház legközelebbi teendőiről, azonban az értekezlet, melynek folyamában a terembe belépő igazságügyminisztert zajosan megéltézték, ezen előterjesztés megtörténte nélkül ért véget. Hire jár egyébiránt annak, hogy a ház munkarendjében meglepő változás készül. Terve van ugyanis véve, hogy a házszabályok módosítása iránt javaslat terjesztessék a ház elé. Minthogy pedig a törvény szerint a házszabályoknak a tanácskozási rendre vonatkozó részét csakis az ülésszak végén lehet módosítani, nincs kizárva az a lehetőség, hogy a szövegben forgó módosítás nem sokára megtörténvén, az ülésszakot nyomban az után — a szokottnál jóval korábban — bekezeszik s közvetlenül ennek megtörténtevel kezdetét fogja venni az új, a jelen országgyűlésen utolsó ülésszak.

A demokrata császár. Demokrácziának kell neveznünk azt a viselkedést, a

mit Vilmos német császár birodalmának lakosaival szemben tanusit. Már maga az a tény, hogy a nélkülözhetetlennek hitt Bismarckok, ez erőszakoskodó, gógós autokratát skárta tette s ennek embertelen politikájával szakított, arra vall, hogy Vilmos császár első helyen ember és csak azután uralkodó. A folytonos járás-kelés birodalmában és népei közt, általában véve viselkedése minden irányban, megfigyelő gondoskodása mind arra vallanak, hogy az emberiségnek, népeinek javát hordja szívében és népeit boldogítani tartja hivatásának es feladatának. Legközelebb is a brandenburgi tartománygyűlés tagjainak ebédjén megjelenvén, a hozzá intézett felköszöntőre következőleg válaszolt: Örömet fejezte ki, hogy itt lehet a brandenburgiak közt. Jól tudom — mondá — hogy a mult években nem egy dolog történt, ami önöknek is, nekem is keserűséget okozott, de mégis örülök annak, hogy az ország javára szolgáló közös munkára irányuló törekvések termékeny talajra találtak. Ha ugy teszszik, mintha bizonyos szünetelés, bizonyos vonakodás állott volna be, ennek az lehet az oka, hogy némelyek nem fogják fel, mely irányban kell haladni. Ha együttesen akarunk dolgozni, az egészt szem előtt kell tartanunk. A császár ezután megemlékezett tavaly Memelbe tett utazásáról s ezzel kapcsolatban szemlelédeket tett a szabadságharcok előtti időről. Ott kell keresni, ugymond, Nemetország jelenlegi nagyságának kezdetét. A fejedelmi háznak kötelessége megóvni az Istenbe vetett szilárd hitet s a kötelességteljesítés hűségét. A népen áll aztán, hogy erős bizalommal viseltessek vezéréhez. E ponton találkozunk — ugymond — s e bizalomban rejlik hazánk nagyságának titka. Mai nap az engedetlenség szelleme kísért a világban és megzavarni igyekszik a kedélyeket; de én utamat folytatom. Ha fáj is a félreismertetés, mégis bízom abban, hogy az összes monarchikus érületű s ezek között első sorban a brandenburgi férfiak habozás nélkül követni fognak azon az uton, a melyet szükségesnek tartok. A pártok alá kell, hogy rendeljék magukat a közös tekintetnek. Higgyék el nekem, hogy kötelességyszerű feladataim végzésénél magasabb parancsra cselekszem. — Nem telik el este, nem telik el reggel, melyen buzgó imát ne küldenék az eget urához a népnek javáért. Kövessenek önök engem Brandenburgiak mind egy szálig! — Éljen Brandenburg! Hurrah! A jelen voltak részéről a lelkesedés hangján háromszoros »Hurrah« hangzott fel.

abból válhatik, ki gyermek korától kezdve ló körül forog.

Csak azt sajnáltam, hogy e csata után mindjárt nem találkozhattam veled, de hát nem lehetett, mert a csata után ők Verseczre, mi pedig Fehértemplomba mentünk.

Hanem hát mégis nem sokára, midőn mi ismét Verseczre rendeltettünk, — összejöhettünk veled.

A mint Verseczen elszállásoltattunk, legelső dolgom volt őt felkeresni, addig kajtattam, míg csakugyan a laktanyájokban fel nem leltem. — Éppen az istállót vizitálta. — Mily jól esett a találkozás mindkettőnknek, egészen elérzékenyültünk, mikor a két régi czimbora, a két volt diák, a huszár káplár a veressapkás káplárt, a veressapkás káplár a huszár káplárt átölelte, egymás nyakába borult, örömkönnyek hullottak szemükből, s csak mikor magunkhoz tértünk, hagytuk el az istállót, mentünk a közös étkező helyre a Konkordiába s vidám poharazás között édesdeden elbeszélgettünk a régiokról egész a hajnalig.

Ha három éjjel, három nap össze szakadt volna arra az egy estére, még az sem lett volna nekünk elég arra, hogy kibeszélhesük magunkat, de hát eljött az idő, válni

kellott, ő neki is, nekem is kötelezettségeink voltak.

Még egyszer találkozhatám veled a járkovászi vérfürdőben, itt már nemesak repülni láttam, hanem szememmel győződhettem meg róla, hogy az én volt deák társam, az aprításban, az ellenség kaszabolásában is szintén oly kitűnő volt, mint a lovaglásban.

Egyszer meg szintén az alvidéken, szintén a rácok elleni ütközetben (ha jól emlékezem Alibunárnál) találkoztam *Kaaskovics Iván* bátyammal. — Na, ez lepelt meg igazán.

Képzelenek tisztelt olvasóim, kik tudni illik őt nem ismerték, — egy athléta termetű szép huszár főtisztet, mikor ő az ő termetéhez való szép lován, az ő igazi pallosát kézbe ragadva, vezette harcra azokat az araszos bajszu délezeg huszárokat. — Be nagyszerű látvány volt ez, hát bizony az ilyen tiszt által vezetett, szálas, többnyire kunsági legényekből álló, kitermett huszárok előtt nem állhatott meg semmifele ellenség.

En, ha festeni ugy tudnék mint nem, megörökíteném ezt a találkozást, hadd látnák színről-színre őket és csodálnák, kik e feléket nem láthatták, kiknek fogalmuk sem lehet arról, hogy azok a huszárok nem is a földön jártak, hanem a levegőben repültek.

Jól mondta azt a költő, hogy a magyar huszár a világ első katonája, kit Isten örömben teremtett.

En pedig szívemből óhajtom és kívánom, hogy a magyar huszár a világ végéig ilyennek maradjon!

Kapros Gábor.

Színház.

— Febr. 25. —

Reményi Ede II-ik hangversenye.

Engedve a közönség óhajának, a nagy művész kész volt második hangversenyét is megtartani — s neki ezért csak őszinte köszönetet mondhatunk, hogy művészetében két este volt alkalmunk gyönyörködni.

Első szám a *Mendelssohn* hegedű versenye az *Allegro molto appassionato* részéből állott, mit teljes vadindulatával állított előnkbe.

Második szám Palotás nevű bekezdés, majd halk pianissimoba átment andalgó magyar népdal ciklus következett, melynek befejezése, mint egy falusi idyll, bájos egyszerűséggel hatott reánk. Majd a *Szózat* variationalis előadása képezte a műsor kiváló számát, mit először, mint egy fenséges zenekar reprodukált, majd kettős hangmenetekkel, s majd trillérel variált.

BELFÖLD.

Az újvidéki választás. Hadzsits Antal ismert szerb-magyar író, a Kisfaludy-társaság és a Petöfi-társaság tagja, Újvidéken pártokivüli, nem pedig mint a lapok híresztelték, nemzetiségi programmal lépett föl képviselőjelöltnek. Hadzsics már volt egyszer Újvidék orsz. képviselője és akkor sem nemzeti-ségi programmal. — A kormánypárt hivatalos jelöltje Harkányi Károly ma tartja programbeszédét.

A protestáns felekezetek sorsjegy-kölcsona. A pénzügyminiszter a képviselőház keddi ülésén törvényjavaslatot terjesztett be, mely szerint az ev. ref. és az ág. ev. egyház által közösen felveendő öt forintnál nem kisebb névértékre szóló kötvényekre osztott és nyolczmillió forint névértéknél nem nagyobb összegű nyeresémeny-kölcson kötvényeinek kibocsátását bizonyos feltételek alatt engedélyezhesse.

Katonai tanácskozások. Bauer báró közös hadügyminiszter, König tábornagyszernagy gyalogsági főfelügyelő, Beck báró tábornagyszernagy, a vezérkar főnöke, Gemmingen Guttenberg vezérőrnagy, a lovasság főfelügyelője és Salis-Soglio báró tábornagyszernagy műszaki főfelügyelő Budapestre érkeztek, katonai tanácskozások czéljából. A konferenciák, a király elnökele alatt tegnap kezdődtek. A felsőbb tábornoki kar személyi kérdéseit fogják elintézni a legujabb minősítő táblázatok alapján.

Fölmentett kormánybiztos. A Tisza-korszak egy intímusa: Szomjas József országgyűlési képviselő, az 1888-iki árvíz által elpusztított Tisza-Eszlár szabolemsmegyei község kitelepítésének keresztülvitelére nyert kormánybiztos állásától fölmentetett. Utódjain Kállay András, Szaboles-varmegye főispánja, neveztetett ki.

A közigazgatás államotítása ellen. Arad város jogügyi bizottsága a közigazgatás elvé javaslatot terjeszt, hogy Zemplénmegye körlevele az önkormányzati jog megóvása tárgyában pártoltassék, a városi önkormányzat fejlesztése vegett pedig külön fölirat intéztessek a törvényhozáshoz. E felirathat a választási jog megtartását, a hivatalnokok kvalifikációjának megállapítását, a szolgálati pragmatika megalkotását is kéri fogják.

A Vaskapu szabályozása. Az Al-Duna szabályozási munkálata nagy arányban tulajdonképp csak kedden vettek kezdetüket. A

4000 kgr. robbanó anyaggal megtöltött óriás akna Grebennél kedden délelben váratlanul kedvező sikerrel röpült fel. A robbantás fényes eredménnyel járt.

KÜLFÖLD.

Frigyes császár özvegye jelenleg Párisban időzik. A tulzó francziák ezt nem veszik jó néven s Cassagnac lapja azt jelenti, hogy több képviselő interpellálni fogja a külügyminisztert, miért hagyta névjegyet Frigyes császárnénál

Suvalov gróf lemondása. Suvalov gróf berlini orosz nagykövet hirtelen közlelőbb elhagyja állását s a Kaukaszba nevezetik ki kormányzóknak. A távozás nem politikai okból, hanem a miatt történik, mert a nagykövet felesége olyan nyilatkozatot tett a berlini főnemesség több tagjáról, melyek tartalhatatlanná tették a helyzetet. A nagykövet már Fridrichsruheban el is buczuzott Bismarck hercegtől, a kihez régi baráti viszony köti.

A német kereskedelemügyi tárgyalások. Az osztrák-magyar-német kereskedelmi szerződési tárgyalások a hét végén ismét folytattni fognak, miután a kiküldöttek addig meg fogják kapni az új utasításokat. Most lesznek a döntő értekezletek és azt hiszik, hogy ezek husvétig befejezhetők lesznek.

A román kormány a kereskedelmi szerződés iránti tárgyalásokat csak julius elején, az új autonóm tarifa életbeléptetése után szándékozik megkezdeni, mely csak néhány cikkre nézve tartalmaz védvámokat, különben pedig a legmérsékeltőbb tételeket foglalja magában s a vámháboru rendszerével végleg szakít. Legelőször Ausztria-Magyarországgal fognak tárgyalásokba bocsátkozni.

A városi kövagyron kezelése.

Néhány szó a »Debrecezeni Híradó« legközelebbi vezércikkére.

Debrecezen, febr. 26.

Egy cikk jelent meg a »Debrecezeni Híradó« vegyes tartalmu hetilap 8-ik számában, »A borfogyasztási adókezeléséről« czim alatt.

A mi ezen cikkben a borfogyasztási adókezeléséről mondatik, nem szölok rá semmit, nem ösmerem a kezelést, hihetőleg megfelelőnek rá azok, kik ezzel foglalkoznak; az sem érdekelt legkevésbé sem, hogy egyik-másik bormérő, bormérő társai ellen milyen mérvű irigységet táplál, ez az üzletekben különben is napi-

renden van, de már az nagyon is érdekel, mikor a bor elárusításból kifolyólag azt mondja a cikk írója: »mert a boradónak ily botrányos modoru manipulációja nem állhat egyedül, hanem abból következtethető, hogy a városi kövagyron kezelésének egyébb ágaiban is hasonló gazdálkodás van folyamatban s ebből következtethető az is, hogy a városi roppant nagy kövagyron ily módon elkallódnán, a város költségvetése folytonos deficitekkel diszeleg, s nagyobb alkotások szükségé előállván, milliókra menő kölcsönökhöz kell folyamodni, melyek a város lakosaira új meg új terheket hoznak, ugg, hogy az eddig ismeretlen volt községi adó felütötte a fejét.«

Hát kérem a cikkíró, ne tessék a városi vagyron kezelést a litterrel össze kapcsolni, egészen más dolog az a bormérés, különösen s littereli mérés, egészen más ennek a városnak vagyron-kezelése, más a költségvetése és más a kölcsön fölvétele is, melyekhez a cikkíró — legalább előadásából ítélve — vajmi keveset ért.

Ha a fentczimzett lapnak a felelős szerkesztője nem volna egyszersmind bizottsági tag is, ki e cikkkel egyet nem érzését nem jelezte, alig tartanám e cikket egyébbnek, mint egy elkeseredett bormérő keserves ömlengésének, így azonban akár a szerkesztő urat, úgy is mint bizottsági tagot, de akárki mást is felszólítok, jelentse ki, hogy e város vagyronai mi képpen és mennyiben kallódnak el, ilyen esetet nyilvánosságra hozni polgári köteleesség, különben, ha a cikkíró ezen állítását nyilvánosan nem igazolná, kénytelen lennék őt egyszerűen szélhámosnak tartani.

Nehogy pedig ilyen szélhámoság által félrevezetessék a tisztas közönség, egész határozottan kijelentem, hogy a város vagyronai jól kezeltenek, s azokból semmi el nem kallódik, hanem ebből kifolyólag megtanitom a cikkíró urat — mivel látom, hogy ösmeretlen a város vagyron kezelésében — hogy nem a költségvetésből tűnik ki a deficit, hanem a zárszámadásból, na pedig itt aztán a nálánál többet tud sem tud deficitet felfedezni, arra meg aztán csakugyan meg nem tanitom, hogy miért szokott — legalább nálunk — a költségvetésben deficit lenni, mert attól tartok, ott hagyná a litert, s a helyemre aspirálna.

Még megtanitom egyre, arra t. i. ha nagy alkotások szükségé áll elő, és azt létesíteni akarjuk, ezeket a nagy alkotásokat a világ minden városában kölcsön-műveletekkel hajtják végre, és ez nagyon természetes, mert azok a nagy alkotások a jövőre szöloknek, tehát a terheket a jövő nemzedeknek is kell érezni, ez az osztó igazság.

Ne méltóztassék ám a községi adóval sem ijesztgetni, ne tessék kértem az én fakkombá vágni, eleget emlegetem én azt, mikor szükségét látom, de azt ám kérem kell, hogy a nem létező községi adóért ne is háborogjon, mert azt tudnia kellene, hogy a nagy kölcsön már be van foglalva a folyó évi költségvetésbe és a községi adó még sem ütötte föl a fejét.

Szabó József,
városi számvevő.

Ujdonságok.

* **A debreczeni függetlenségi kör** az általa bérben birt helyiségben, folyó évi márczius hó első napján délelött 10 órakor tartja meg évi rendes közgyűlést, melyre a kör tagjai ezennel tisztelettel meghivatnak. Tárgyak: 1. Évi jelentés. 2. A pénztár megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése, a pénztár állásáról. 4. A gazdasági bizottság jelentése a kör vagyroni állapotáról. 5. A tisztikar lemondása, és az új tisztikar, továbbá a választmány tagjainak megválasztása. 6. Indítványok tárgyalása. Együttal figyelmébe öhajtjuk hozni a tagoknak a minél nagyobb számban megjelenést, már csak azért is, mivel ha a köz-

E helyen: »A nagy világon e kívül nincsen számodra hely« mint egy viszhang, a mult fajó emlékéből, sirt vissza hegedűje, s majd végtelen decrescendoban halt el a dal hangszerén. A közönség freneticus tapsban kitörve 4 ízben hívá a művészt a lámpák elé.

Engedve a közönség öhajának, műsorát megtoldá Sarasatenak egy spanyol serenadjával; mely érzelmekben gazdag első rész után atesap a spanyol 3/8 ütemű nemzeti tánczba, a bolero, majd ismét előbbeni hangulatába visszaesvén, egy magas h trillerrel elhal — mit természetesen óriási bravourral oldott meg nagy művészünk.

Majd Raff Cavatinájával mutatta be érzelmekkel bővölködő játékát, Chopin B-dur mazurkájával utat mutat, miszerint Chopint értelmezni hogy kell, hogy szabad, és mint lehet. Első részében a kecses modulatiokat játszi könnyedséggel oldotta meg, s a második részben a panaszos hangokkal együtt nyögünk, együtt érzünk vele, míg borongós kedélyünk újra felvidul az első rész hangjainak varázására.

Kitették a holtestet az udvarra, majd utána a már tegnapelött hallott Fáj a szívem érted jalu szép leánya ábrándos, költői lelke-

sültséggel, ifjui tüzzel előadott népdalok után Pagagini Caprice-t hallottuk minden tekintetben kifogástalan művészettel előadva, értelmezve, s a technikai nehézségeket legyözve.

Bodó Alajos Chopin Fis dur Nocturnéját, Godard Mazurkáját, majd megtoldásul a Rigolletto ábrándot adta elő praeciz megoldással. — Majd Moszkowsky E-dur Valse-át játszá, azonban technicája itt cserben hagyá, valamint a megújított Rákóczi rapsodiánál is. Ezt azonban belehet tudni fiatalága tulhevének s a fáradságnak, mert valóban egymásután ennyi technikai nehézségekkel ellátott darabot lejátszani — ahhoz nem kis fizikai erő szükséges.

T—r.

Gondolatok.

— A szerény egy csinos nővel szemben rendesen b a l e k. De amint e csinos nőtől hallani lehet: nem minden balek szerény ám.

— A süket nem hall semmit s azért szerencsétlennek mondjuk. S oh hányszor van az életben úgy, hogy a sükettség legnagyobb szerencsének lenne, pillanatig.

gyűlés határozat-képes nem lenne, új közgyűlést kellene összehívni. Debreczen 1891 február 24. Tisztelettel *B. Nagy János* elnök. *Dr. Kocsár Gábor* főjegyző.

* **A tél szigorából mit sem akar engedni.** Már Mátyás napja is elmúlt, melyet a hagyomány jégtörőnek nevez. mégis szilárdan áll a jég s vastag hótakaró fedi a földet. Az ideiglenes rendkívüli szigoráról emlékezetes marad. Nemesak minálunk, de Európa déli tartományában is nagy hideg uralkodik, sőt még — a mi hallatlan dolog — az afrikai Szaharán is befagyott a víz. — Más években február vége felé már tavaszodni kezd, most azonban február vetekedik a legzordonabb januárral. A hosszán tartó tél a szegényebb néposztály közt nagy inséget okozott, minek következtében szerfelett elszaporodott a keregetők száma.

* **Cselédek becsülete.** A mióta az új eseléd-törvény behozott — a cselédek rettenetes elkapatták magukat ama szabadosságok miatt, mely eme törvényben részükre nyújtva vagyon. Egyebek közt ezt a törvényt úgy magyarázzák a minden rendű és rangú cselédek, hogy a mely gazda a cselédet leszidja, vagy épen nyakonüti, hát az legalább is — becsületsértést követ el és mint ilyen büntetendő. Lévé ez az általános felfogás a gazda és cseléd közti becsületbeli viszonyról — sok esetben megtörtént már, hogy a mely cseléd a gazdájától nyaklevest kapott, vagy jól leszidatott, szaladt egyenesen a bírósághoz és gazdája ellen becsületsértésért panaszt emelt. Ez felmentette a gazdát. A kir. tábla azonban vétkesnek mondotta a gazdát becsületsértés vétségében s 25 frt pénzbírságra ítélte, míg a Curia kimondotta, hogy a gazdának a házi fenyték jogánál fogva meg lehet szidnia és esetleg felpoznia a cselédet a nélkül, hogy e ténye becsületsértés tényálladékát képezhetné. Ezt a curiai határozatot ajánljuk minden bíróságnak, de főképp a cselédek figyelmébe. Ezzel remélhetőleg megváltozik a helyzet, s a t. c. z. cselédnap nem szaladgál minden eme nemű sérelmével a bíróság elé, hanem e helyett szépen meghuzza magát s becsületes igyekvéssel törekszik gazdájának megelégedését kinyerni, a helyett, hogy untalan pereskedni véle. Eddig elkapatták magukat e téren s most már nem csak a gazdájuk, de a nagyméltóságú Curia is leütött a fiúk mellett.

* **Jogászok tánczvigalma.** Meghívó a debreczeni jogakadémia polgárai által 1891. évi márczius hó 19-én az »Arany Bika« díszteremben a joghallgatókat segítő egyesületük javára rendezendő zártkörű tánczestélyre. A rendezőség. Személyjegy 1 frt. Páholyjegy 3 frt. Jegyek előre válthatók: Zádor Lajos, Szentkirályi Tivadar és Beke László urak kereskedésében, és este a pénztárnál. Kezdet 8 órakor. Felülvezetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

* **Kocsis Etel,** a debreczeni születésű fiatal énekesnő, kedden este lépett föl először a budapesti népszínházban, hová másod-énekesnői szerepkörre van szerződötve. A »Királyfogás« Lola szerepében lépett föl s a budapesti lapok elismeréssel írják róla. A »B-i H—« a következőket írja föléptéről. »A kisasszony, ki Pauli Rikhard tanítványa és színész-iskolai növendék, sok jó tulajdonsággal bír. Szimpatikus arcú és alak, értelmesen hangszólyozott beszéd és bár nem terjedelmes, de igen kellemes hang, ennyi dícsérendő sajátja van. Nincs színpadi jártassága, mozdulatai szögletesek, járása természetellenes, ennyi a fogyatkozása. De egy kis gyakorlattal mindez eltanulható: a mit eltanulni nem lehet, a tehetség, az, ugylátszik, megvan a kisasszonyban.«

* **Elhunyt tanító.** A debreczeni ev. ref. tanítói karnak ismét gyásza van. Egyik legregibb és legertemesebb tagja, a népnevelés önzellen bajnoka, *Deli Tamás* tegnap délután elhunyt. Hosszu idő töltött a népnevelés szolgálatában s buzgalma előrehaladott kora daczára sem csökkent. Haláláról vettük a következő gyászjelentést: »Mély fájdalom érze-

lével jelentjük a fetejhetetlen jó férjnek, a debreczeni evang. reform. egyház egyik buzgó és sikeres leánytanítójának, nevelt leányai szerető és szeretett atyjának, a kedves sógorának *Deli Tamásnak* folyó hó 25-én déli fél 12 órakor, életének 67 ik, boldog házasságának 41-ik évben 5 napi súlyos betegség után történt csendes és gyászos elhunytát. Kedves halottunk földi részei folyó február hó 27-én péntek délután 3 órakor, előbb a Kismester-utcai leányiskola házában, majd az evang. reform. nagytemplomban tartandó rövid egyházi szertartás után a hatvan-utcai temetőben fognak örök nyugalomra tétetni. Mely végtiszteletére a megboldogultnak pályatársait, barátait, rokonait s nagyérdemű közönséget mély tisztelettel meghívjuk. Debreczen, 1891. február 25-én. Az elhunytat bánatos özvegye: *Deli Tamásné* szül. *Elekes Julianna*. Nevelt leányai: *Beke Erzsébet* férjével *Kovács János*sal, *Szűcs Etelka* férjével *Csák Emillel*, és sógoráné *Elekes Zsuzsanna* özv. *Szűcs Lajosné*, az összes rokonok nevében is. A temetést *Dankó M.* temetkezési-intézete rendezi.

* **Merénylet egy malom ellen.** Nagy-Bajom-biharmegyei község határában fel akarták robbantani *Klein Károly* gözmalmát. Egy *Marmorstein Bernát* nevű ember jókora mennyiségű dinamittot rejtett el a malom közelében s meg is kísértette a robbantást, mely azonban szerencsére nagyobb bajt nem okozott. *Marmorstein* letartóztaták. Tettét valószínűleg bosszúból követte.

* **Nem kell férj!** Kihánában sok minden van másképen, mint nálunk. Egyebek között az is, hogy a leányok — nem szeretnek férjhez menni. Ennek komoly oka van. Kihánában a férjes nőknek semmi joguk nincs s az asszonyok sorsa lehető legszomorubb. Ebből az következik, hogy a leányok a legnagyobb iszonynyal gondolnak a férjhez menételre s nagyon sok helyütt szövetségeket alakítanak, melyeknek tagjai esküvel kötelezik magukat, hogy örökké hajadonok maradnak. E szövetségeseket »testvériségeknek«, a »férfiak gyűlöloinek«, stb. nevezik s rendszeren tiz tagból állanak. Nem rég egy ilyen testvériséghez tartozó leányt szülei férjhez akartak adni, mivel vőlegényével már gyermekkorában el volt jegyezve. Szövetségbeli kilenz testvére készen nyilatkozott a menyasszonnyal együtt meghalni, ha fogadalmához híven ragaszkodik. És e fogadalmat meg is tartották: vízbe ölték magukat közös elhatározással mind a tizen.

* **Egyház.** A debreczeni ref. egyház tanácsstermében 1891-ik évi febr. hó 28-dik napján d. u. 3 órakor gazdasági ülés tartatik. Targy: folyó ügyek.

* **Lövöldöző Rómeó.** *Weleneczy Matyas* tegnap hallgatta ki a kir. törvényszék. Ugy beszélt el az esetet, a mint mi azt leirtuk. *Weleneczy* nem igen banja tettét, mert mint mondta: annak így kellett történnie.

* **Az első magyar király.** A komoly arcú tanfelügyelő ur belép a »felsőbb leányok« V. osztályába.

Ugyan hogyne jönne zavarba az a sok fiatal teremtes!

— Hát leánykaim — kíváncsiskodott a tanfelügyelő, melyiköjűk tudná megmondani ki volt az első magyar király?

Általános hallgatás: a bakfischek félig szégyenkezve, félig mosolyogva szopogatják karcu ujjaikat, mint mikor nagyon komolyan ki akarják találni a mit nem tudnak.

— Ejnye, ejnye, hiszen a templomban is látják a szobrárt!

— Egy ürge kaecó felnyujt egy pár ujjat.

— Nos, nos?

— *Jézus Krisztus*, — volt a gyors válasza.

* **Móricz Pál** megkezdett művét: »A bal-közép története« folytatni fogja. Régi nagyságok buzdítják őt ezen törekvéseben. Szegény *Móricz Pál*, alig lett író, rögtön megbukott. Elérte az írók átka.

* **Megvadult lovak feltartóztatása.** A ki megvadult lovat feltartóztatni akar, annak a következőket ajánljuk figyelmébe: M-

dőn megvadult lovat látunk felénk száguldozni és fel akarjuk tartóztatni, óvakodjunk attól a hibától, hogy szemközt vagy oldalról közelítsünk feléje, mert pórul járunk, a helyett azonban mérjük meg egy tekintettel a távolságot s midőn a ló már csak mintegy 10 lépésre van tőlünk, kezdjük ugyanabban az irányban futni, de úgy, hogy a ló mint ilyenkor rendszeren egyenes irányban rohan, el ne üthessen, a midőn mellettünk elrohan, ragadjuk meg zablatját lehetőleg kurtán, hajoljunk kissé előre, s ne törődjünk azzal, hogy mi is rohanunk, avagy úgy huz magával a ló, hanem rántsunk néhányat vas marokkal a zablán. Minél gyorsabban rohan a ló, annál fájdalmasabban érzi a rángatásokat, melyeknek a legerősebb ló sem képes ellenállni. A mint a ló a rángásokra megbökkenne pillanatig tétováz, fogjuk be gyorsan szabadkezünkkel orrlukait, de a zablat ne eresszük el. A többi aztán már magától következik. Ez az eljárás, írja egy rendőr, akinek sokszor volt már alkalma megvadult lovakat elfogni, csalhatatlan, ha bátor ember alkalmazza.

* **Piaczi árak** A Debreczenben 1891 február 24-én tartott heti vásárról

1 mm. Buza	7.80	7.60	7.00
1 » Kétszeres	7.00	6.80	6.60
1 » Rozs	6.60	6.50	6.40
1 » Árpa	6.70	6.60	6.50
1 » Zab	7.00	6.90	6.80
1 » Tengeri	6.70	6.60	6.50
1 » Köles	6.00	5.90	5.80
1 zsák burgonya		3.40	
100 kiló Szalonna	44.00	43.00	42.00
100 » Háj	50.00	48.50	46.00

* **Főzelékek ára.** A február 24-én tartott hetivásár kimutatása szerint: 1 m. rizs, közep 22 frt, borsó (szepességi) közep 18 frt, lencse (szepességi) 20 frt, fehér bab 9 frt, köleskása 15 frt. Egy zsák burgonya 1 frt 70 krajczár.

Reményi Debreczenben.

Debreczen, febr. 26.

Reményi debreczeni látogatásának hangversenyén kívül egyik legemlékezetesebb pontja az az ünnepély, mely tegnap délután negy órakor folyt le a kollégiumban, a *Petőfi-szobra* előtt.

A művész úgy mint Budapesten, itt is megkoszorúta a *Petőfi-szobrárt*. E szobor tudvalevőleg fész-mintája a budapestinek s Reményi lelkében bizonyára felújította a másik ünnepély kedves emlékét. Négy órára a szobor elé, mely a tanácsstermhez vezető fölépésre néz, nagy tömegben gyűlt össze a tanuló ifjuság és számosan a nagyközönség közül s midőn Reményi, Tibor fiával és *Bodó Alajossal* a tanári kar kíséretében a szobor előtt megjelent, oly hatalmas éljenzés fogadta, hogy rengett bele az ő kollégium.

Az éljenzés akkor szűnt meg, a midőn *Balogh Ferencz* theologiai tanár oda lépett a művész elé s lelkesült szavakban üdvözölte őt. Megjegyzé az is, hogy mily meglepő játéka a sorsnak az, hogy az itteni *Petőfi-szobrot* Reményi Antal indítványára ajándékozták a főiskolának, most egy másik Reményi azt megkoszorúzza. Aztán beszélt a főiskolai kántusról, mely teljes számmal jelent meg az ünnepélyen. És e kántus, mely a főiskolai tanulók minden ünnepélyén nagy szerepet játszik, most kiváló szerencsének fogja tartani, ha a művészeknek magát bemutathatja.

Reményi látható érdeklődéssel kívánta meghallgatni a híres kántust, mely a Csokonai »Tihanyi echó«-ját zendítette rá *Mácsai karnagy* vezetésével — oly szépen, oly lelkesedéssel, a mint csak tudta.

A dal vegeztével Reményi tapsolva, éljenzve dicsérte a kántus precizitását. Azután megköszönte a lelkes fogadtatást, bár mint mondá, erre kellő szavakat találni sem tud, de érzé a szívében, a lelkeben, hogy nagyon sokat kellene mondania. Örül a lelke, midőn a legmagyarabb városban e hazafias tanuló ifjuságot látja maga körül, őt is eltölti minden ízében a hazaszeretet. Azután Csokonait és *Petőfi* példázva buzdító szavakat intézett a jel-

kesült ifjúsághoz s átadta a két koszorút, melylyel maga és a fia nevében a Petőfi-szobrot koszoruzza meg.

Nyomban rá tettek a szobor bal karjára a két nagy koszorút, mely legszebb élő virágokból volt készítve. A jelen voltak perczekig tartó eljenzésben törtek ki s midőn a kántus a »Riadót« elénekelte. Erdőss József theologiai tanár rövid beszédben szintén üdvözölte a művészt, kívánva neki hosszú életet, hogy még sokáig szerezzon búbajos szavu hegedűjevel dicsőséget a magyar névnek.

A tanárikar vezetése mellett, a művész megtekintette a kollegium nevezetességeit, aztán még egyszer megköszönve a szives fogadtatást, a folyton éljenző tanuló ifjúságtól kivéve eltávozott a kollégiumból. Midőn kocsija elrobogott, még sokáig hangzott utána a lelkes éljenzés.

Reményi Ede tiszteletére gróf Dégenfeld József főispánnal tegnap estély volt.

Ma reggel 9 órakor utazott el Reményi Ede, Nagyváradra. A vasúthoz Steinacker Sándor ur és a helyi sajtó két képviselője kísérte ki.

Gyorsirói feljegyzés után itt közöljük Reményinek a főiskolai tanuló ifjúsághoz intézett beszédét:

»Kedves uraim és tisztelt barátaim!
Nehéz nekem, kivált ilyen ékes szólás után hálát mondani önöknek, mivel annyira el vagyok fogulva s az annyi helyen való fogadtatástól kimerülve: egyszerű s rövid szavakban szólok, tehát önökhöz. Kedves uraim és tisztelt barátaim. A hazafiság nálam nem egyéb, mint a lélekzet maga; lélekzet nélkül nem vagyok képes élni és hazafiság nélkül sem élhetek. A mit művészetem által tehettem, semmi egyéb, mint kifolyása annak az érzelemnek, melyet nem kell táplálni, valamint a lélegzetet sem, az vagy meg van, vagy nincs. Alig tartom szükségesnek többet mondani, annál is inkább, mivel szeretetreméltó és megható fogadtatások miatt, melyben engem részesítettek, el vagyok fogulva és ki vagyok merülve. Azért fogadják egyszerűen t. barátaim mély köszönetemet és hálámat, még egy pár szóval csak azt mondom, hogy oly két neves és nagy költőnek, mint Csokonai és Petőfi emléke lengjen önök előtt, kik közzül egyiknek képe a kertben, a másiknak a csarnokban áll előttünk. — De ahol az ő képüknek élni kell, az a hely a szívben van, ott kell hogy legyenek örökké. — Ezek példait kövessék, ifju barátim, az ő hazafiságukat és tanulmányaik közben emlékezzenek meg arról, hogy a baza az ifjúságba helyezi reményét. Isten éltesse önöket!»

Irodalom és művészet.

Irodalmi pályázatok. Az eperjesi Széchenyi-kör elhatározta, hogy Széchenyi István gróf születésének százados évfordulóját a jövő év őszén megünnepeli. Ezen czéllal kettős irodalmi nyílt pályázatot hirdet: 1. Kivántatik egy gr. Széchenyi István érdemeit dicsőítő óda. Az óda 10—15 hat, vagy nyolczsoros versszakokban írva a díszgyűlésen való elszavalásra legyen alkalmas. Pályadíja 100 frank aranyban. 2. Kivántatik egy verses drámai prólog, mely gróf Széchenyi István hazafias működéséből merítvén tárgyát, színpadi előadásra legyen megalkotva, pályadíja 200 frank aranyban. A pályamunkák a jelíes levelekkel együtt a »Széchenyi-kör« titkárához, Vida Aladárhoz küldendők el folyó évi június hó 1-éig. — A »Divat-Szalona« szintén irodalmi pályázatot hirdet. Kivántatik egy 3—4 strófás lírai költemény. Első pályadíj, a mely viszonylag legjobbnak adatik ki: 50 frank aranyban. A második és harmadik 25—25 frank aranyban. Kivántatik továbbá egy nyolczszáz nyomtatott sorra terjedő elbeszélés a társadalmi életből merített tárggyal, különös tekintettel a lap hölgyolvasóira. Pályadíj 150 frank aranyban a legjobbnak s továbbá 100—100 frank aranyban, mint második és harmadik díj. A pályamunkák márczius hó 15-éig küldendők a »Divat-Szalona« szerkesztőségébe (Budapest, Gizella-tér 1. szám. Haas-palota).

Beniczkyné, leányainak. Az »Egyetemes Regénytár« legújabb két kötete Beniczkyné Bajza Lenkének »Rang és pénz« című regényét hozza. A kiváló írónő azt a regényét »Ilona és Agátha« leányainak ajánlja emlékül. Nem mulaszthatjuk el, hogy a szép ajánló sorokat, — melyek egyszerűsággal sejteti engedik a regény tartalmát — egész terjedelmében ne közöljük.

»Leányaimhoz. Nem azért írom e néhány sort könyvem elejére hozzatok, mintha szükségesnek tartanám, hogy azt, mit az anya leányainak mond, lenyomtassák! Csupán azért, hogy figyelmetekbe ajánljam azon dolgokat, mik ez újabb regényemben előfordulnak, az életről, érzelmekről, előítéletről és a nő igazi, valódi megvesztegethetetlen érzelmeiről.

Én, ki mindenek felett becsülöm az észet és tehetséget, nem habozom kimondani, hogy előttem a nő csak akkor érdemli meg igazán ezt a szép nevet, ha szíve van! A nagy tehetség a nőnél csak kivételes, de a szív: az minden leány, minden asszonynál nélkülözhetetlen.

Tűrődelem, elnézés, enyhe ítélet, ragaszkodás, hűség, szeretet és kitartás: ebből álljon az asszony egyénisége! Ekkor mindenki levezi előtte a kalapot. Ezt akartam munkám által belétek ojtani. Ha sikerült, boldog vagyok. Csak azt a keveset óhajtom még hozzatok intézni, hogy soha se tévedjétek ama sötétségbe, melynek a legtöbb ember hajlandó nagyhangzú, pompás nevetek adni, de mely egyszerűen »előítélet« s melyből keserves a kibontakozás, és nehéz, göröngyös az ut a felvilágosultsághoz jutni.

A munkát, érdemet, tehetséget és észet becsüljétek mindenek felett, de ítéletek mindig szívetekkel. . . És ekkor kedves emléket emeltek nekem, ha egykor nem leszek s a válás óráját meg fogja könnyíteni azon edes és jövőtökre nézve megnyugtató tudat, hogy a válást és szeretetet örökségül, emlékül hagytam hátra szívetekben.»

Beniczkynének ez a regénye, az »Egyetemes Regénytár«-nak 96—98-ik kötetét képezi. Ára a két kötetnek csinos piros egész vászonkötésben 1 frt.

CSARNOK.

Erdélyi utamból.

(Bucsestől—Segesvárig.)

Írta: **BAY ILONA.**

(Folyt. és vége.)

Homoród vidékét elhagyva, darabig zöld réteken, rideg kopár vidéken haladunk, melynek egyhanguságát elszórt falvak kemény nélküli házikói, erődített templomok enyhítik. Erdélyiesen szólva a töröküzával (tengeri) tarkált kopár halmos vidékről Benne állomáznál hosszú alagutba fordulunk; az alagutból kijöve legelsőben is a nép széles karimás fekete kalapja tűnt föl előttem. A vidék farszot kopársága elmarad, s fakóltóktól övedzett, bádoggal ékített tornyocskákkal, apró román templomokkal, a hegyek szerényen emelkednek, s Hajasfalva állomáson vagyunk. Hajasfalvát elhagyva, a gyönyörű zöld vidékben megint a szép Erdélyre ismertem. Magas, erdős hegyek alján nyájas szántóföldek; s a külföldre emlékeztető komló ültetvények régi ismerősként, sugár póznakkal integettek felém. A vonat kört vágva előre rohan; egyöntetű zakatoló bugásával, sugár keményeből vastag füstfelhőket ereszt maga után. A júliusi nap izzó sugaraitól tikkadt légben, a hegyek erdőségeiből szétterjedt balzsamos áramlat, üdítőleg simogatja arcomat. A magas zöld bércek egyre-összebb húzódnak, s a vonat éles füttye harsan föl.

Fenséges kép áll előttünk.

Erdős bércek tövében nyugszik Segesvár. A város felett hosszasan földomborult várhegy ormáról a gymnasium, a régi templom sugár tornyával imposánsan bámul le a várhegyről völgybe ágazó barna lóréses várfalakra, apró minaretek gyanánt fölmagasló őr-tornyokra.

lakra, apró minaretek gyanánt fölmagasló őr-tornyokra.

A várhegy alatt a Küküllő vize csillan föl, s a folyó partján, szorosan a várhegy alatt kertek lombjaiból, az alsó város temploma körül elszórvá, cserepes házak festőileg tekintgetnek ki.

Segesvár szemlélete a rég mult időkbe mélyesztette gondolataimat, s lelki szemeim előtt: tárogatók mély bugása közt, harcosok vonultak el, — majd a fejedelmi bevonulások pompával, országgyűlések zajos jelenetei játszódtak el; mert a korunkban igénytelen kis szász városnak nagy, s fényes multja van; Segesvár az erdélyi fejedelmek korszakával egybe van forrva. — 1630-ban Sáros-Patak dús urát, I. Rákóczi Györgyöt Erdély rendi Segesvárott fejedelmnek választják. — Öreg Rákóczi György fejedeleme fia: II. Felső-vadászi Rákóczi György lengyelországi hadjáratával a fényes portát magára haragítva, s Erdély rendi ellenére, Segesvárott, 1657-ben Rédei Ferenczet, — 1658-ban nagybarcsai Barsai Ákóst, Erdély fejedelmévé deklarálja a török, s a kegyuri hatalmat gyakorló fényes porta, I. Apafi Mihályt ebesfalvi kastélyából a cselekvés terére parancsolja, s Erdély trónjára emeli. I. Apafi Mihály Erdély fejedelme 1661-ben Segesvárra nagy pompával, — ágyuk dörgése közt vonul be; Zápolya János magyar király utódja Zápolya János Zsigmond ifju fejedeleme ellen a székely nemzet föllázadt, de a fejedeleme csakhamar mint győztes Segesvárra vonul, a várbeli paplakba szállott. 1562-ben július 20-án országgyűlést hív össze, s a székely főket egyenként, a székely közrendből mintegy tizenhatot, hogy a székely nemzet kívánságát meghallgassa, Segesvárra rendeli. A székelyek mi rosszat sem sejtve, Segesvárra gyűlnek; az országgyűlés kezdetét vette. Egyszerre az ajtó föltartult, Zápolya János Zsigmond erdélyi fejedeleme kanczellárja Csáki Mihály az egybegyűlt rendek elé lép, és ama székely fők neveit, a kik a lázadást szították, sorra felolvassa: szárhegyi Lázár Istvánt és Jánost, Korniss Mihályt, Kátai Ferenczet, Geréb Miklóst, Andrászi Mártont s más székely urakat bűnösnek nyilvánítván, őket elfogatja, és Görgény s Gyulu várakba hurezolja.

A föllázadt székely nép két vezérét pedig (akiket jóformán nem is ismertek, idegen, ismeretlen származásuk daczára mégis vezérrökök választották) Nagy Györgyöt és Gyepesit pedig Segesvárott, az akkori korszakhoz mérten, a leghajmeresztőbb módon konczolták föl. Ugyan amaz országgyűlésen szerkesztették ama nevezetes törvényezikket, melyek erejével az ősidőktől fogva teljesen független kormányzattal bíró, és ama jogait visszakövetelő székely nemzetet: a felsőbbiségek kormányzatába terelték.

A várhegyen emelkedő lutheránus templom 1492-ben épült, s belsejét élő nagyságban vert ezüstből, a tizenkét apostol szobra ékíté. 1601-ben azonban Báthori Zsigmond erdélyi fejedeleme Garaszlónál csatát vesztett, s győztes ellenfele, a fosztogatásáról hirhedt Basta császári tábornok Segesvár alá jön, a város lakosait kemény fenyegetésekkel megsarcolja és a megriadt lakosok több más ingósággal, a vártemplom tizenkét ezüst apostolát is a vérengző és kapzsi német tábornoknak adják.

Segesvár felső vára keletkezését homály fűdi, a történelem annyit mond felőle, hogy 1513-ban romokban hevert, de II. Ulászló magyar király újra felépítteté. Segesvár felső vára nem volt nagy terjedelmű, de a kis szarka fészek a szászok Gibraltárja gyanánt bevehetetlen hirben állt; pedig gyakran ostromolták, mert 1528-ban Zápolya János, — 1601-ben Székely Mózes, — 1605-ben Bocskai vezére Gyulafi, — 1662-ben Kemény János kísértette meg a vár ostromát.

Hanem a sok ostrommal daczó Segesvár várának végőrája is ütött.

Az 1706. év nyarán gróf Rabutin császári generalis, Herbeville császári fővezér Erdélyben összpontosított labancz dandárával Magyarhonba indult, hogy Rákóczi Ferenczet Esztergom ostromában meggátolhassa. Rabutint a Meszesen Rákóczi kuruczai várják, hanem Rabutin generalis magát átvágja, Szolnokba érkezik, majd Kassának veszi útját, s Debreczen alatt, Károlyi Sándortól vezérelt Rákóczi kurucz dandárja, derekasan megveri.

Az alatt gr. Pekri Lőrincz jókora kurucz táborával Erdélybe nyomul, Erdély népét II. Rákóczi Ferencz fejedelem hűségére esketi, a vármegyékbe, — székely székelyekbe új tisztviselőket választat, s a Rabutin császári generalis által Erdély váraiban hátra hagyott labanczokat közbe fogja s Petki Dávid, és kereszt-szegi gróf Csáki Andrásról vezetett kuruczokkal Görgény várat megszállja, a szászokat megsarcolja, Beszterce, Medgyes kerített erős falain, hogy védtelenné tegye, réseket törtet, Segesvár vára felső bástyáit, falait meg nagyrészt széthányatta.

1849-ben Segesvár város ujra csata színhelye lett. Bem a Székely-földről jöve, Segesvár alatt az oroszokkal csatát rögtönöz s a darabig kétes kimenetelű harc hevében Skarriatin orosz generalis is elesett. Egyszerre sötét iramlatként a kozákok elő nyargalnak és a harc folyama alatt megapadt magyar honvédek, tulnyomó erejükkel, üzőbe veszik.

Ugy velekednek, a magyarokra szomorú kimenetelű segesvári csatában — sok másokkal: nagy költőnk Petőfi Sándor is a kozák fegyver áldozata lett; azonban némelyek ama föltevessel is elő állanak, hogy a nagy magyar költő Petőfi Sándor Vizaknán: a vizaknai névtelen hősekkel alussza örök álmát (?)

Ez utóbbi föltevés teljesen téves, mert ha Petőfi a vizaknai csatában lelte volna halálát, akkor nem írhatta volna ezt a verset:

— *Négy nap dörgött az ágyú
Vizakna s Déva közt.*

Szerk.)

Közgazdaság.

Adómentes szörp szállítása. A pénzügyminiszter a következő körrendeletet intézte a kir. pénzügyigazgatóságokhoz és es pénzügyőri biztosokhoz, — az adómentes szörp (czukorüledék) szállításánál használt tartályoknak iparjegyekkel való ellátása tárgyában: A czukoradóról szóló 1888-ik évi XXXIII. t-czikk végrehajtása iránti utasítás 14. §-ának kiegészítésül, az osztrak cs. kir. pénzügyminiszterrel egyetértve, elrendelendők találtak, hogy az adómentes szörp (czukorüledék) szállításánál használt tartályokon (hordókon, vasuti tartálykocsikon) az iparjegy (ipari megjelölés) a vállalkozó tetszése szerint vagy akként alkalmazandó, hogy az gyorsan száradó, tartós festékekkel a tartályra reá festessék, vagy pedig akként, hogy egy az iparjegyet (ipari megjelölést) tartalmazó papirlapocskára, — melynek a nyomtatott oldalon a nedvesség elleni megvédés czéljából a vizet át nem eresztő anyaggal (pl. gyantareteggel) kell bevonva lennie. — alkalmas szerrel az illető tartályra ragasztassék. Az iparjegy (ipari megjelölés) hordóknál azok fenekére, vasuti tartálykocsiknál (caissons) pedig a tető (Dom) nyakán alkalmazandó. Ha ugyanazon tartály különböző czukorgyártelepekről való szörp-szállításra használtatik: az iparjegy (ipari megjelölés) alkalmazásakor a korábbi szállításokból származó jegyek eltávolítandók, illetőleg felismerhetlenné teendők.

— **Nagy műmalom Szolnokon.** Jász-Nagykun-Szolnok-megye tekintélyes birtokosai s az ügy iránt érdeklődő szolnoki és budapesti lakosok a napokban Budapesten Ujfalu Sándor főispán elnöklése alatt érte-

kezletet tartottak, s elhatározták, hogy Szolnokon, a megye székhelyén egy nagyobb szabású export műmalom építtetnek, s e czélból részvénytársaságot alakítanak. Az előleges intézkedések megtételére végrehajtó bizottságot választottak, melynek élén a főispán áll.

Magyarországon van a legtöbb arany. A természettudományi társulat estélyén Dr. Krenner József mügyetemi tanár érdekes előadást tartott az ásványtan köréből. Az aranyról beszélt. Hazánk Európában a legnagyobb ország és az egyedüli, a hol az aranyat direkte bányásszák. Ismertette az erdélyi aranyterületet, a régi Ausztráliáját, Abrudbánya környékét, a hol 14,000 ember foglalkozik arany-bányászattal. Ez — úgy mond — *Európának Kaliforniája.* Elmondta az aranyvegyületét, mely kénnel soha, hanem csak a ritka tellurral vegyül. Be is mutatott néhány nagyságra nézve ritka aranytellur-érczet, s kísérlettel bebizonyította, hogy az aranyércz kristályából hevítés következtében kiespeent a tellur. Attért ezután a másodrangu, vagyis a közet törmelékeiben található aranylerakódmányokra. Ezekben főleg Szibéria, Kalifornia és Ausztrália gazdag, hol az aranyat mosás által nyerik a törmelékéből. Visszatérve az aranytellur-érczre, megjegyzi, hogy Nagyág valódi világnevezetesség aranytellur-érczeiről. Végül elmondta, hogy az arany igen lágy, könnyen kopik és igen nagy része ezen az uton ismét a földre száll, honnan többé nem is kerül elő.

Gazdasági apróságok.

Később virágoznak a gyümölcsfák s így a késői fagyok kevésbé lesznek ártalmasak, ha akkor, midőn a föld már jól meg van fagyva, tehát télen, a fa körületét kövekkel, polyával, szalmával, vagy tárgyával jó vastagon betérítjük.

Hogy a fergék az elvetett magvakat ne bántásák, a vetés előtt a magvak 24 órával megnedvesíttetnek s kályhakarommal behintve, jól összekevertetnek.

A tavaszi fagyok ellen akként lehet védekezni, hogy a fa alá egy vízzel telt edényt alítunk s a fa legtetőjére egy vízbemártott szalmakötelet kötünk, melynek első vége a vízzel telt edénybe lógjon. Ha éjjel fagy van, a szalmakötelet olyan lesz, mint a jégesap, az edény kiürül, de a fa virágai épek maradnak. Természetes, hogy ezen eljárást sok fánál alkalmazni nem lehet.

A ragályos betegségek terjedésének meggátolása. A ragályos betegségek terjedését többnyire végtelen könnyelműség, vagy éppen tudatlanság idézi elő. Ugyanazért ha az állatoknál ragályos betegség uralg és valamely állat lépfenében hullt el, akkor az illető istálló mindazon faeszközeit, melyeket a beteg állat érintett, tehát a rácsot, jászolhidlast, karfát, vedret, szénatartót a benne levő takarmánnyal, kocsis ágyat, kefék, vakarót, továbbá a pokroczokat, szerszámot meg kell égetni, a tűz léven a legigazibb és leggyökeresebb irtószere mindenféle betegséges rának. Az istálló földjét két lábnyira kiásní, kihordani egy csomóba s rá tüzet rakni és ezt addig égetni rajta, míg az egész föld égett nem lesz. A kiásvott föld helyébe tiszta, friss földet hordunk lehetőleg olyan helyről, mely legelőül nem szolgált. Ha ilyen nem volna, akkor vissza hordhatjuk a kiégett földet is, ha jól, vagyis vörösré égettük. Különbözik nem. A falakról a vakolatot lekapartatjuk, a mennyezetet erős 5%-os karbolos oldattal bemeszeltetjük s több héten át tárva nyitva hagyjuk. Azután ujonnan rendeztetjük be az egészét. Ez költséges eljárás ugyan, de alapos és ha tekintetbe vesszük, hogy a lép-fene bakteriumai éveken át megmaradnak, hatásképességek esökkenése nélkül, s hogy pusztításukat csak azért folytathatják minden évben kisebb nagyobb mértékben, mert a desinficiálást egyelőre egyszer sem hajtják végre kellő alaposággal: akkor a költségek nagysága nem jöhet tekintetbe.

Kőbányai sertésüzlet. A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 300—400 kilgron felüli súlyban) 46.—47.— 2. Öreg közép (páronként 300—400 kilgron felüli súlyban) 49.—50.— 3. Fialat nehéz (páronként 250—320 kilgron felüli súlyban) 48.—48 1/2.— 4. Fialat könnyű (páronként 250 kilgron terjedő súlyban) 47.—48.— II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronként 200—220 kilgron felüli súlyban) 46.—47.— 7. Közép (páronként 220 kilgron terjedő súlyban) 46.—47.— 8. Könnyű (páronként 260 kilgron felüli súlyban) 46.—47.— 10. Közép (páronként 220—260 kilgron terjedő súlyban) 45.—46.— Sertés létszám: 1891. febr. 22. napján volt készlet 88.611 darab. A hizott sertés üzletirányzata: Az üzlet változatlan. Nevelni való sertés malacz (4—11 hónapos korban) — Felhajtás.

Budapesti gabnaárak. Febr. 24. Hivatalos jegyzések. Buza tavaszra 8.21 pénz, 8.22 áru, őszre 7.81 pénz, 7.83 áru. — Tengeri (uj) 1891. máj.—jun. 6.15 pénz, 6.16 áru, jul.—aug.— pénz, — áru, aug.—szept. — pénz, — áru. Zab tavaszra 6.92 pénz, 6.94 áru, őszre 6.17 pénz, 6.10 áru. Káposztarepész aug.—szept. 13.75 pénz, 13.85 áru.

Góth Sándor jutalomjátéka.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ
Csütörtökön 1891. február hó 26-án:

Hamlet, Dán királyfi.

Tragoedia 5 felvonásban. Irta: Shakespeare.
Fordította: Arany János.

SZEMÉLYEK:

Claudius, Dánia királya — Csiky.
Gertrud dán királyné. Hamlet anyja — — — Lászné.
Hamlet, az előbbi királynak fia, amostaninak unokáöccse **Góth S.**
Horatio, Hamlet barátja — — Hatvani.
Polonius, főkamara — — Püspöki.
Laertes, fia — — — Bérczi.
Ophelia, leánya — — — Palotai P.
Volvimand,) — — — Kiss P.
Cornélius,) — — — Mátrai B.
Rosencrantz,) udvariak — — Szentes.
Guildestern,) — — — Antali.
Színészkirály — — — Balassa.
Színészkirályné — — — Tájkeri B.
Lucianus, színész — — — Szabó L.
Hamlet atyjának szelleme — — Mátray J.
Első,) — — — Hegyessi.
Második) — — — Nagy J.

Holnap, pénteken. 1891. február hó 27-én páros bérletben:

Mikádó.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő,
Dr. Bakonyi Samu főmunkatárs.

Eladó üzlet.

Huszár Károly helybeli fűszerkereskedő piac-utcai üzletében raktáron lévő összes fűszer- és gyarmat-árak, bolti felszerelvények szabad kézből zárt ajánlatok útján, készpénzfizetés mellett eladók. Venni szándékozók ugy a leltárt, mint az áruraktárt az üzlet helyiségben (piac-utca, Csanak-ház) megtekinthetik. A vételi zárt ajánlatok az öös bizottság elnökéhez **Fischer György Nándor** urhoz (Teleki-utca Varga-ház) folyó évi **Márczius hó 3-áig** délutáni 5 óráig nyujtandók be. A bizottság az ajánlatok letti határozás jogát magának fenntartja.

Debreczen 1891. évi február hó 25-kén.

Az ötös bizottság.

Erzsébet kávéház.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a **Czegléd- és Batthanyi-utca sarkán a Polgármester ur házában** 20 év óta fennálló, eddig Böh m Sámuel ur által birt

KÁVÉHÁZAT

átvettem, azt ujonnan renoválva, díszesen berendezve, a mai kor kívánalmaihoz képest kényelmes és izléses kiállításban

„ERZSÉBET” kávéház

czimmel f. é. márczius hó 1-én a Magyar testvérek zenekara közreműködése mellett megnyitom. Főtörekvésem lesz m. t. vendégeimet úgy kitűnő kávéházi italok, valamint jó és tisztán kezelt borok, hideg felvágottak stb. ugyszintén pontos kiszolgálást által kielégíteni.

HÁROM TEKE-ASZTAL

áll vendégeim rendelkezésére.

Hosszu évi tapasztalataim úgy helyben, mint a fővárosban, utóbbi időben hosszasan a Központi kávéházban, mint főpinczér működtem, azon föltevésre jogosítanak, hogy a n. é. közönség igényeit minden tekintetben kielégíthetem

Magamat a n. é. közönség szíves pártfogására ajánlva, számos látogatást kér mely tisztelettel

Glück I.
kávész.

Kaszanyitzky Endre

ELŐBB

KUHINKA ISTVÁN K.

Debreczen, főpiacz 1900.

Ajánlja a legnagyobb választékkal ujonnan berendezett:

Üveg-, porcellán-, lámpa-, berndorfi alpacca-, Chinaezüst-, evőeszközök s konyhaeszközök

NAGY RAKTÁRÁT

Üveg-, ivó és liqueur készletek, porcellán evő-, kávé-, feketekávé-, tea és mosdói készletek, **Brünnner, Ditmár és hazagyártmányu**

Asztali és függőlámpák nap, meteor és villámegkörrrel **gyári arak és pontos kiszolgálás mellett.**

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelemmel teljesíttetnek.

Eladó.

Egy **remekül berendezett kert, nyári lakkal**, a mely a mellett **jelentékeny jövedelmet** is biztosít, rendkívül **kedvező feltételek** mellett és jutányos áron **eladó.**

Értekezhetni felőle **Szinay Gyula** ügyvédnél K.-Csapó-utca 383. sz. a.

Hirdetés.

A tavaszi időnyre nagy mennyiségben vásárolt

NŐI RUHASZÖVETEK

hozzávaló legujabb díszek már raktárunkra érkeztek s azokat ujonnan megnagyobbított üzlethelyiségünkben igen jutányos áron árusítjuk el.

Szabó Lajos fiai.

Szabadkézből eladó.

1. A h.-sámsoni határban egy 400 holdas, jó gazdasági épületekkel ellátott földbirtok.
2. A sámsoni kertben egy 6 $\frac{1}{2}$ nyilas szőlőskert.
3. Helyben csapó-utca 359. számú ház melynek alsó telke Nyomatató-utczára nyulik éskülön házépítésre is igen alkalmas, magában is eladó
4. Ugyanezen ház 3 $\frac{1}{2}$ nyilas ondódi földje tanyával ellátva külön is eladó.
5. A fenesikai erdőrészben a látóhegynél egy 16 boglyás kaszálló.
Értekezhetni Csapó-utczán 359. sz. háznál. (Alkusz kizárva.)

Meghívás.

A hajdu-nánási gőzmalom részvény társulat

t. részvényesei az 1891-ik év márczius hó 15-én délelőtt 10 órakor Hajdu-Nánáson, a városháza nagytermében tartandó

évi rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívtnak.

A közgyűlés tárgyai:

- 1-ször. Igazgatósági jelentés.
- 2-ször. Az 1890-ik évi mérleg bemutatása s elbírálása.
- 3-ször. A felügyelő bizottság jelentése a zárszámadások megvizsgálásáról ennek kapcsán a felmentvény megadása az igazgatóság, felügyelő bizottság és üzletvezető részére.
- 4-szer. Az üzlet további folytatását közelebbről érdeklő igazgatósági indítványok s javaslatok feletti határozat stb.

Takács László

elnök.

A „DEBRECEZEN” NYOMDA RÉSZV. TÁRSASÁG

NYOMDÁJA

(Nagy-uj utca 1702. sz. Konrád-házban)

teljes új berendezéssel,

elvéllal mindennemű nyomtatványokat, u. m. folyóiratok, számlák, körlevelek, gyászjelentések, bál- és lakadalmi meghívókat és tánczrendeket,

kereskedelmi-, ügyvédi- és közösségi nyomtatványokat stb.

a legizsésesebb kivitelen és jutányos árak mellett.

 Vidéki megrendelések **Erdélyi István** nyomdai művezető nevére címzendők.

Uj vállalatunkat, hol északkeleti Magyarország legrégibb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECEZEN”

s nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába.

 Birósági nyomtatványok készletben vannak.

Nyomatott a „Debrecezen” nyomda részvénytársaság nyomdájában. 1891.